HDD advies
ruimtelijke ontwikkelingen

Omgevingsdienst Rivierenland
t.a.v. Afdeling Natuur
Postbus 6267
4000 HG Tiel

Ons kenmerk: Zet221
Datum: 05-12-2025
Uw kenmerk: ODR2508508

Betreft: *Oplegnotitie – Aanvullende ecologische toetsing voor planvorming aan de Tielsestraat 63 te Maurik*

Geachte behandelaar,

De onderhavige oplegnotitie geeft, in aanvulling op de beoordelingsbrief van Omgevingsdienst Rivierenland (kenmerk ODR2508508), een nadere en actuele ecologische onderbouwing van de voorgenomen omgevingsplanwijziging voor Tielsestraat 63 te Maurik. Het initiatief behelst de herbestemming van een agrarisch bedrijf met varkensstallen naar twee woonerven op basis van het VAB-beleid (vrijkomende agrarische bedrijfsbebouwing), waarvoor een toetsing aan het criterium van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties (ETFAL) is vereist, inclusief een beoordeling van de effecten op eventueel aanwezige natuurwaarden.

In dit kader heeft Natuurbank Overijssel tussen oktober 2023 en december 2024 een verkennend onderzoek (QuickScan) en aansluitend soortgericht onderzoek naar huismussen, steenuilen en vleermuizen uitgevoerd, waaruit volgde dat de voorgenomen sloop van de veestallen, loods en bedrijfswoning geen negatieve effecten op beschermde soorten zou veroorzaken. Op basis van deze resultaten zijn de varkensstallen gesloopt. De omgevingsplanwijziging is echter nog in procedure, waardoor de Omgevingsdienst op dit moment stukken beoordeelt die zijn gebaseerd op de pré-sloopsituatie en daardoor niet meer volledig representatief zijn voor de huidige feitelijke situatie op het erf.

Om de in de beoordelingsbrief (ODR2508508) gestelde vragen actueel en deugdelijk te kunnen beantwoorden, is op 21 november 2025 een aanvullend veldbezoek uitgevoerd door ecologen van HDD Advies. Tijdens deze schouw is de huidige situatie in kaart gebracht en is gericht beoordeeld in hoeverre de door de Omgevingsdienst genoemde soorten – huismussen, grondgebonden zoogdieren (waaronder kleine marterachtigen), torenvalk en steenuil – voorkomen en gevoelig zijn voor de resterende en toekomstige werkzaamheden. Deze oplegnotitie beschrijft eerst de tijdlijn van de uitgevoerde onderzoeken en activiteiten, en geeft vervolgens een inhoudelijke toelichting op de bevindingen van het veldbezoek en de daaruit voortvloeiende conclusies over de aanwezigheid van soorten en eventuele negatieve effecten, ondersteund door een fotorapportage van de actuele situatie (als bijlage). Daarnaast ontbreekt in de voorgaande stukken nog een nadere toetsing van de effecten van de voorgenomen situatie met betrekking tot weidevogelgebieden, ganzenrustgebieden, beschermingszone natte landnatuur en oude bosgroeiplaatsen. In onderhavige oplegnotitie zal deze uitwerking ook plaatsvinden.

TIJDLIJN

Onderstaand vindt een korte duidelijke tijdslijn plaats met betrekking tot de dusver uitgevoerde ecologische onderzoeken en uitgevoerde activiteiten dus ver.

- September 2023: Indienen van een principeverzoek voor de herbestemming van het agrarisch bedrijf met varkensstallen aan de Tielsestraat 63 te Maurik naar twee woonerven op basis van het VAB-beleid (Vrijkomende Agrarische Bedrijfsbebouwing);
- Oktober 2023: Uitvoering van een verkennend onderzoek (QuickScan) door Natuurbank Overijssel, waarin wordt vastgesteld dat nader soortgericht onderzoek nodig is voor huismussen, steenuilen en vleermuizen.
- Mei 2024: Het college van burgemeester en wethouders van gemeente Buren neemt een positief principebesluit op het voorgenomen initiatief. Door dit besluit wordt de verdere uitwerking van de benodigde omgevingsplanwijziging ingezet. Waarvoor dus voor het onderdeel natuur in ieder geval aanvullend onderzoek uitgevoerd dient te worden.
- Februari 2024 – September 2024: Uitvoering van aanvullend soortgericht onderzoek door Natuurbank Overijssel naar huismussen, steenuilen en vleermuizen, waaruit volgt dat de voorgenomen sloop van de veestallen (en andere bebouwing) geen negatieve effecten veroorzaakt op beschermde soorten. De steenuilenkast is wel bezet door een steenuilenpaartje aangetroffen. Maar door voldoende afstand van de sloop en bouw tot deze kast wordt een negatief effect uitgesloten.
- Oktober 2024 – December 2024: Omdat de Natuurbank Overijssel negatieve effecten uitsluit (en ook geen vervolgstappen meer nodig zijn), worden in voorbereiding op het omvorming van het erf, de varkenstallen al gesloopt. Voor de sloopmelding vindt tijdig een melding plaats bij de Omgevingsdienst en deze wordt geaccordeerd.
    - Ondertussen worden alle stukken incl. de onderzoeken bij de Omgevingsdienst ook ingediend voor het beoordelen van de ETFAL van het algehele plan. De stukken van de Natuurbank Overijssel worden beoordeling voor het aspect natuur.
- December 2024 – Juli 2025: De stukken worden beoordeeld door de Omgevingsdienst en de gemeente. Op 17 juli 2025 wordt een brief ontvangen met aanvullende vragen met betrekking tot het onderdeel natuur. Behandelaar wenst nadere onder nadere toetsing en onderbouwing van aan-/afwezigheid van de huismussen, grondgebonden zoogdieren, torenvalk en de steenuil. Inmiddels zijn de stallen al gesloopt. En zijn de gewenste aanvullingen dus niet meer mogelijk uit te voeren op de destijdse huidige situatie. Daarom is het beantwoorden van deze aanvullingen niet meer mogelijk op basis van de getoetste situatie.
- November 2025: Omdat de destijdse onderzoeken niet gebaseerd zijn op de huidige situatie en sloop al heeft plaatsgevonden vindt afstemming plaats met beoordelaar voor de natuurstukken in het kader van ETFAL. Afgestemd wordt dat er een oplegnotitie wordt samengesteld waarbij de gewenste verdiepingsslag voor de benoemde soorten wordt uitgevoerd op basis van de huidige situatie. Deze oplegnotie is dan een aanvulling op de voormalige toetsing van Natuurbank Overijssel

In de navolgende paragrafen wordt de gevraagde verdiepingsslag uitgewerkt, met specifieke aandacht voor de toetsing van de aan- en afwezigheid van huismus, torenvalk, steenuil en grondgebonden zoogdieren (waaronder kleine marterachtigen), alsmede voor de mogelijke effecten van de voorgenomen werkzaamheden op deze soortgroepen.

TOETSING

Voor de nadere toetsing heeft op 21 november 2025 een veldbezoek plaatsgevonden door ecologen van HDD Advies. Tijdens dit bezoek is de actuele situatie op het erf visueel geïnventariseerd en met foto's nauwkeurig vastgelegd; de bijbehorende fotorapportage is als bijlage bij deze oplegnotitie gevoegd. De huidige situatie laat zien dat alle varkensstallen volledig zijn verwijderd en dat de voormalige staloppervlakken nu bestaan uit bewerkte, onbegroeide grond, terwijl de achtergelegen knotwilgen recent zijn geknot. Op het achtererf zijn uitsluitend nog een kleine loods/schuur en de grotere treurwilg met de steenuilenkast aanwezig; het woonhuis met aangrenzende schuur, voortuin en beplanting verkeren nog in oorspronkelijke staat, zoals ook blijkt uit de fotobijlage.

Tijdens het veldbezoek is op het gehele erf gericht gezocht naar (vaste) verblijfplaatsen en andere sporen van de volgende soorten/soortgroep: huismus, torenvalk, steenuil en grondgebonden zoogdieren (waaronder kleine marterachtigen). Daarbij is de steenuilenkast specifiek geïnspecteerd op gebruikssporen (zoals braakballen en prooiresten) en mogelijke actuele bezetting. In de navolgende paragrafen worden de bevindingen van het veldbezoek van 21 november 2025 per soortgroep beschreven, als aanvulling en actualisatie op de eerdere resultaten van Natuurbank Overijssel voor de huidige situatie van het plangebied.

HUISMUSSEN

Tijdens het veldbezoek van 21 november 2025 is gericht beoordeeld in hoeverre het plangebied en de directe omgeving nog geschikt (kunnen) zijn als functioneel leefgebied voor de huismus. Hierbij is zowel in de aanwezige groenstructuren als in de resterende bebouwing gezocht naar nesten, vaste rustplaatsen en eventuele andere sporen. Deze inspectie heeft zowel uitwendig (gevels, dakranden, beplanting) als inwendig (voor zover bouwkundig veilig en toegankelijk) plaatsgevonden. Daarbij zijn geen huismussen waargenomen en zijn ook geen nestlocaties of andere verblijfplaatsen vastgesteld.

De resterende schuur bestaat uit een eenvoudige constructie met een enkele dakplaat, enkellaags metselwerk en ongeïsoleerde damwandplaten, grotendeels ontdaan van opgeslagen materialen (op een enkel gestalde auto na). Daarmee ontbreken de typische kieren, holtes, balklagen en beschutte ruimtes die kenmerken zijn voor huismusnesten in en aan gebouwen (BIJ12, 2023). Ook in de woning met aangrenzende schuur zijn geen geschikte nestholtes of aanwijzingen voor nestgebruik aangetroffen; gevels en dakdetails bieden weinig reliëf of toegankelijke ruimten en zijn tijdens de schouw specifiek hierop beoordeeld.

Naast nestgelegenheid vraagt de huismus om een combinatie van voldoende voedselbronnen, dekking en winterverblijfplaatsen binnen een relatief klein leefgebied, doorgaans binnen enkele honderden meters rondom de nestlocatie (BIJ12, 2023). In de huidige situatie ontbreken groenblijvende struiken en dichte hagen vrijwel geheel, terwijl juist dit type vegetatie als belangrijk wordt beschouwd voor winterrustplaatsen en dekking (BIJ12, 2023). De omliggende gronden zijn overwegend intensief agrarisch in gebruik, met beperkte structuur- en soortenrijkdom in de vegetatie, waardoor de beschikbaarheid van zaden, insecten en schuilmogelijkheden voor huismussen laag is.

Opvallend is dat tijdens het veldbezoek in de wijdere omgeving van het erf slechts incidenteel, en niet structureel, huismussen zijn waargenomen. De soort wordt in het Kennisdocument van Bij12 beschreven als uitgesproken honkvast en normaliter in groepjes aanwezig wanneer een gebied als functioneel leefgebied wordt gebruikt. Het uitblijven van groepsgewijze waarnemingen, in combinatie met het ontbreken van geschikte nest- en rustplaatsen en de beperkte habitatkwaliteit, duidt erop dat het plangebied en de directe omgeving momenteel geen functioneel leefgebied voor de huismus vormen.

Op basis van deze bevindingen wordt geconcludeerd dat er geen vaste verblijfplaatsen of nestlocaties van huismussen aanwezig zijn in de resterende bebouwing of groenstructuren binnen het plangebied. Daarmee sluiten de resultaten van het veldbezoek van 21 november 2025 aan bij de eerdere conclusies uit het onderzoek van Natuurbank Overijssel, namelijk dat de voorgenomen plannen niet leiden tot negatieve effecten voor de huismus. De omgevingsplanwijziging kan, voor wat betreft deze soort, zonder aanvullende mitigerende maatregelen worden voortgezet.

TORENVALK

In de QuickScan van Natuurbank Overijssel is vastgesteld dat aan één van de voormalige varkensstallen een kerkuilenkast aanwezig was, die in gebruik was als nestplaats door een torenvalk. In de beoordelingsbrief van Omgevingsdienst Rivierenland (kenmerk ODR2508508) is terecht opgemerkt dat nesten van torenvalk onder omstandigheden jaarrond beschermd kunnen zijn (Rijksdienst voor ondernemend Nederland (RVO), z.d.). met name wanneer er in de omgeving onvoldoende alternatieve nest- en leefgebieden aanwezig zijn . In de brief wordt daarom gevraagd de QuickScan aan te passen en nader te onderbouwen of in de omgeving voldoende alternatieve nestgelegenheid en geschikt leefgebied aanwezig is, dan wel – indien dat niet het geval is – of verplaatsing en mitigatie via een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit bij de provincie Gelderland noodzakelijk is (Beleidsregels Soortenbescherming Gelderland | Lokale Wet- En Regelgeving, n.d.; BIJ12, n.d.).

De betreffende nestkast is door de initiatiefnemer bij aanvang van de sloopwerkzaamheden in oktober 2024 verwijderd. Dit is gebeurd na afloop van het broedseizoen, waardoor er ten tijde van de ingreep geen sprake was van een actueel bezet nest. Er is daarmee geen torenvalk-bezette kast meer aanwezig op de voormalige varkensstallen. Gezien het tijdstip van verwijderen en het ontbreken van een actueel broedgeval is hiermee, in combinatie met de beoordeling van het leefgebied, geen sprake van een overtreding in het kader van de Omgevingswet en de daarop gebaseerde soortenbeschermingsregels.

Volgens de Beleidsregels soortenbescherming Gelderland valt de torenvalk onder de soorten met jaarrond beschermde nesten in categorie 2: jaarrond beschermd, tenzij is aangetoond dat er voor de betreffende soort voldoende alternatieve leefomgeving in de omgeving aanwezig is om zich te kunnen vestigen (Beleidsregels Soortenbescherming Gelderland | Lokale Wet- En Regelgeving, n.d.). In de onderhavige situatie was de nestkast geplaatst aan de achterzijde van een varkensstal, met uitvliegroute naar achterliggend, intensief beheerd agrarisch gras- en akkerland. Uit literatuur en populatiegegevens blijkt dat dergelijke sterk geïntensiveerde agrarische landschappen vaak een laag voedselaanbod (met name veldmuizen) kennen, waardoor nestkasten op dergelijke locaties kunnen functioneren als 'ecologische val': er wordt wel gebroed, maar het reproductiesucces blijft achter door structurele voedselschaarste. De functionele waarde van deze specifieke nestlocatie moet daarom als beperkt worden beschouwd.

Binnen de wijdere omgeving van het plangebied, met name aan de overzijde van de Tielsestraat, zijn meerdere erven aanwezig met grotere, groenere erfstructuren en aangrenzende graslanden en akkers met een minder intensief beheer. Deze combinatie van structuurrijke erfbeplanting en meer extensief beheerde open ruimte sluit beter aan bij het voorkeursleefgebied van de torenvalk, zoals beschreven in de ecologische literatuur en in het Kennisdocument van BIJ12: open tot halfopen agrarisch landschap met voldoende prooidieren en geschikte nestgelegenheid in kasten of oude kraaiennesten (BIJ12, z.d.). In ecologische zin is er dus sprake van voldoende alternatieve en kwalitatief betere nest- en foerageergebieden in de directe omgeving van het plangebied.

Gelet op het bovenstaande wordt geconcludeerd dat:

- de verwijderde kast, door de beperkte kwaliteit van het omliggende foerageergebied, geen hoogwaardige jaarrond essentiële nestplaats vormde;
- de kast na het broedseizoen is verwijderd, zonder verstoring van een actueel broedgeval;
- in de omgeving aantoonbaar voldoende alternatieve, kwalitatief betere leef- en nestmogelijkheden voor torenvalken aanwezig zijn.

Daarmee voldoet de situatie aan het beleidskader voor categorie 2-nesten: de functionele leefomgeving van de soort blijft behouden, ondanks het vervallen van deze specifieke kastlocatie (BIJ12, z.d.). Vanuit soortenbescherming wordt daarom geen aanvullend mitigerend traject of omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit noodzakelijk geacht voor de torenvalk in relatie tot de voorgenomen planontwikkeling.

STEENUIL

Uit de QuickScan en het aanvullende onderzoek van Natuurbank Overijssel blijkt dat op één van de bomen op het achtererf een steenuilenkast aanwezig is die als bezette nestplaats is aangemerkt. In de kast zijn in het onderzoeksjaar (2024) sporen van gebruik aangetroffen, waaronder braakballen en prooiresten, waarmee de functie als voortplantings- en vaste rustplaats is bevestigd. Een dergelijke bezette steenuilenkast valt onder de jaarrond beschermde nestplaatsen, omdat de soort de nestholte niet alleen tijdens het broedseizoen maar ook daarbuiten gebruikt als vaste rust- en verblijfplaats (BIJ12, 2017). De steenuilenkast bevindt zich in een solitaire boom in de achtererfzone, oostelijk van de bestaande loods, op circa 38 meter achter de bestaande woning en op circa 17 meter van de bestaande loods. Op figuur 1.1 en 1.2 is de exacte locatie van de boom met steenuilenkast weergegeven.

Tijdens het aanvullende veldbezoek van HDD Advies op 21 november 2025 is specifiek gecontroleerd of de kast nog (actief) in gebruik is. Bij inspectie zijn in de kast zelf geen recente braakballen of prooiresten aangetroffen. Omdat de bodem rondom de nestboom recent is geroerd, waren daar eveneens geen braakballen meer zichtbaar, waardoor de gebruikssporen in de directe omgeving minder goed interpreteerbaar zijn. Wel is tijdens de schouw een steenuil waargenomen op één van de gebouwen binnen het erf, wat erop wijst dat de soort nog in het gebied aanwezig is en de nestkast mogelijk nog steeds als verblijf- of nestplaats gebruikt, dan wel onderdeel vormt van het functionele leefgebied binnen het territorium (BIJ12, 2017).

De steenuilenkast blijft daarmee jaarrond beschermd en mag niet worden verwijderd of ongeschikt worden gemaakt zonder passende mitigerende maatregelen en een vooraf verleende omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit van de provincie Gelderland. Een dergelijke vergunning is alleen verleenbaar als de functionaliteit van de voortplantings- en rustplaatsen is geborgd, bijvoorbeeld door tijdige plaatsing van alternatieve kasten binnen hetzelfde territorium en borging van voldoende leefgebiedkwaliteit (BIJ12, 2017). In de huidige planuitwerking is geen verplaatsing of verwijdering van de kast voorzien; de kast (en boom) blijft behouden op haar huidige locatie. Zie ook onderstaande figuur waarop deze boom als te behouden is ingetekend in het landschapsplan voor de gewenste situatie.

***Figuur 1.1** – Uitsnede van het landschapsplan voor de gewenste situatie aan de Tielsestraat 63 te Maurik waarbij de boom met bezette steenuilenkast blijft behouden.*

Daarnaast is tijdens het veldbezoek onderzocht of er, naast de nestkast, nog andere vaste verblijfplaatsen van steenuil binnen de bebouwing aanwezig zijn. De overkapping van de nog bestaande loods op het achtererf is gecontroleerd op braakballen, prooiresten en uitwerpselen, maar dergelijke sporen zijn niet aangetroffen. Er zijn geen aanwijzingen voor een vaste verblijfplaats in of onder deze overkapping. Ook de overige gebouwen op het erf (het dichte deel van de loods, de schuur aan de woning en de woning zelf) zijn beoordeeld op toegankelijkheid en geschiktheid als nest- of verblijfplaats; deze blijken bouwkundig niet of nauwelijks toegankelijk voor steenuilen, of zijn qua inrichting en structuur ongeschikt. Er zijn dan ook geen aanvullende vaste rust- of nestplaatsen binnen de bebouwing vastgesteld.

Volgens het Kennisdocument Steenuil (BIJ12, 2017) bestaat de functionele leefomgeving uit het territorium rond de nest- en rustplaatsen, waarin het paar jaarrond voldoende voedsel, dekking en veiligheid vindt. In Nederland hebben steenuilterritoria doorgaans een omvang van circa 5 tot 30 hectare, waarbij in het broedseizoen overwegend binnen 100 tot 200 meter van de nestplaats wordt gefoerageerd en maximaal tot ongeveer 300 meter. Rondom de nestkast aan de Tielsestraat 63 is in deze straal voornamelijk sprake van open tot halfopen erven, tuinen, weilanden en erven met beplanting, wat goed aansluit bij de omschrijving van geschikt steenuil-leefgebied in het kennisdocument.

Het plangebied beslaat slechts een beperkt deel van dit potentiële territorium en fungeert overwegend als erf met verharding, bebouwing en beperkte groenstructuur. Een wezenlijk deel van het optimale foerageergebied (gras- en ruigtepercelen, erven en tuinen met beplanting) ligt buiten het ruimtebeslag van de ontwikkeling en blijft ongewijzigd beschikbaar voor het steenuilenpaar. Daarmee verdwijnt geen essentieel deel van het functionele foerageergebied; de kern van het leefgebied binnen 100 meter rond de nestboom wordt in de toekomstige situatie juist groener en gevarieerder ingericht.

Met betrekking tot de voorgenomen werkzaamheden geldt dat de nestkast, als jaarrond beschermde nestplaats, niet mag worden verwijderd en dat de directe omgeving zodanig moet worden behandeld dat verstoring van de functionaliteit wordt voorkomen. De geplande sloop van de loods, de schuur aan de woning en de woning zelf vindt plaats op een zodanige afstand van de nestboom dat directe fysieke aantasting van de nestplaats uitgesloten is. Wel gaat de sloopfase gepaard met inzet van werkvoertuigen en zwaardere machines, wat leidt tot geluid en trillingen. Omdat steenuilen hun nestplaats en directe omgeving jaarrond gebruiken en in het broedseizoen extra gevoelig zijn voor verstoring, wordt voorgesteld de sloop van de loods – als dichtstbijzijnde grotere structuur (op ca. 17 meter) – uit te voeren buiten het broedseizoen (globaal februari t/m augustus).

De sloop van de schuur aan de woning en de woning zelf heeft door de grotere afstand tot de nestboom (circa 38 meter) een duidelijk beperkter invloedsfeer en kan, indien noodzakelijk, ook binnen het broedseizoen plaatsvinden, mits dit gebeurt onder strikte randvoorwaarden (beperkt aantal aaneengesloten werkdagen, beperkte inzet van zwaar materieel) en in afstemming met een ecologisch deskundige, waarbij indien nodig ecologische begeleiding wordt ingezet.

***Figuur 1.2** – Aanduiding van locatie steenuilenkast en afstand tot resterende bebouwing op het plangebied.*

Aanvullend geldt dat rondom de nestboom met steenuilenkast te allen tijde een verstoringsarme bufferzone van 10 meter dient te worden aangehouden, waarbinnen geen sloopwerkzaamheden plaatsvinden en geen werkvoertuigen of zwaar materieel worden ingezet. Binnen deze zone wordt uitsluitend incidenteel en kleinschalig gewerkt (bijvoorbeeld beperkt tuinonderhoud), zodat verstoring van de jaarrond beschermde nestplaats in alle gevallen wordt voorkomen. Indien in de toekomst toch werkzaamheden binnen deze 10-meterzone noodzakelijk blijken die gepaard gaan met de inzet van zwaar materieel of een langdurige werkperiode (langer dan twee aaneengesloten werkdagen), kan een negatief effect op de steenuil niet meer op voorhand worden uitgesloten en moet in overleg met een ecologisch deskundige worden beoordeeld of een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit bij de provincie Gelderland noodzakelijk is.

***Figuur 1.3** – Aanduiding van 10 meter-bufferzone die wordt gewenst aan te houden voor het beperken van negatief effect op de steenuilenkast.*

In de toekomstige plansituatie wordt het betreffende deel van het erf ingericht als achtertuin (zie figuur 1.1), waarbij de bestaande bomenrij en de nestboom met steenuilenkast behouden blijven en rondom de boom geen structurele verhardingen, parkeerplaatsen of fel aangelichte zones worden aangelegd. De beoogde landschappelijke inpassing voorziet in een gevarieerder en groener erf met meer structuur en dekking, wat aansluit bij de beschrijving van geschikt steenuil-leefgebied (open tot halfopen erven met beplanting, tuinen en kleine weilanden) en bij normaal, overwegend kleinschalig en rustig gebruik van erven en tuinen dat niet als structureel verstorend wordt beschouwd, mits voldoende dekking, foerageerbare oppervlakken en veilige nestgelegenheden aanwezig blijven. Daarmee wordt de functionaliteit van de nestkast niet alleen behouden, maar op termijn naar verwachting zelfs versterkt, mits de voorgestelde temporele en ruimtelijke randvoorwaarden tijdens zowel de uitvoerings- als gebruiksfase worden nageleefd.

GRONDGEBONDEN ZOOGDIEREN

Op basis van de huidige inrichting wordt het plangebied ecologisch als ongeschikt beoordeeld voor kleine marterachtigen. De grond is recent geroerd en grotendeels onbegroeid, waardoor dekking en structuur ontbreken. Houtige elementen, rommelige hoekjes, takkenhopen en andere structuurrijke elementen die normaal als schuil- en verblijfplaatsen dienen, zijn afwezig. De aanwezige gebouwen (loods, schuur, woning) zijn bouwkundig vrijwel volledig afgesloten of zodanig uitgevoerd dat er geen toegankelijke holtes, kruipruimtes of andere gebruikelijke verblijfplaatsen voor marterachtigen aanwezig zijn. Dit sluit aan bij het beeld uit Kennisdocument van BIJ12 voor de kleine marterachtigen, waarin wordt aangegeven dat kleine marters sterk afhankelijk zijn van voldoende dekking en schuilplaatsen in een kleinschalig, structuurrijk landschap.

Daarnaast is het voedselaanbod in en rond het plangebied naar verwachting beperkt. De omliggende gronden zijn overwegend in intensief agrarisch gebruik, zonder kruidenrijke graslanden, ruige randen of stoppelbeheer die gunstig zijn voor muizen en andere prooidieren. Voor kleine marterachtigen vormen juist een combinatie van voldoende prooidieren én dekking de kern van geschikt leefgebied (BIJ12, n.d.-a); in open, weinig structuurrijke en intensief beheerde percelen is zowel de voedselbeschikbaarheid als de veiligheid (dekking tegen predatoren) sterk gereduceerd.

Specifiek voor bunzing, hermelijn en wezel is gekeken naar potentiële hollen en nestplaatsen. Voor bunzing, die doorgaans gebruikmaakt van grotere hollen, ruige oevers, stapels en andere robuuste schuilplaatsen, zijn geen geschikte structuren aangetroffen; de recent geroerde bodem en het ontbreken van grotere stapels of vaste plekken sluiten gebruik als verblijfplaats vrijwel uit. Voor hermelijn en wezel – soorten die gebruik kunnen maken van kleine holtes in houtstapels, onder (boom)wortels, in ratten- of woelratholen en in irrigatiebuizen – zijn evenmin geschikte structuren aanwezig; er is geen noemenswaardige struik- of heesterlaag en er zijn geen vaste, beschutte holtes of buizen aangetroffen die als verblijfplaats kunnen dienen.

Gelet op:

- het ontbreken van sporen en verblijfplaatsen;
- de recente grondbewerking en het vrijwel volledig ontbreken van dekking;
- de afgesloten en voor marterachtigen weinig geschikte gebouwen;
- en het beperkte voedselaanbod in de intensief agrarische omgeving,

wordt geconcludeerd dat het plangebied op dit moment geen functioneel leefgebied vormt voor kleine marterachtigen of andere beschermde grondgebonden zoogdieren. De voorgenomen werkzaamheden, waaronder de resterende sloop en herinrichting, worden daarom niet als significant nadelig beoordeeld voor deze soortgroep. Aanvullende mitigerende maatregelen of vergunningverlening in het kader van de bescherming van kleine marterachtigen zijn, op basis van de huidige situatie, niet noodzakelijk.

Naast kleine marterachtigen is tijdens het veldbezoek ook getoetst op de mogelijke aanwezigheid van andere beschermde grondgebonden zoogdieren (zoals egel en beschermde muizen- en spitsmuissoorten), door te zoeken naar typische schuil- en verblijfplaatsen (hollen, takken- en steenhopen, dichte strooisel- en bladlagen, ruigteranden) en sporen (wissels, uitwerpselen, vraatsporen). Deze structuren ontbreken in de huidige, recent geroerde en grotendeels onbegroeide situatie vrijwel geheel, terwijl de omliggende intensief agrarische percelen slechts beperkt voedselaanbod en dekking bieden. Er zijn geen sporen of verblijfplaatsen aangetroffen, waardoor geconcludeerd wordt dat het plangebied geen functioneel leefgebied vormt voor andere beschermde grondgebonden zoogdieren en de voorgenomen werkzaamheden ook voor deze soortgroep niet tot significante negatieve effecten leiden.

GEBIEDSBESCHERMING

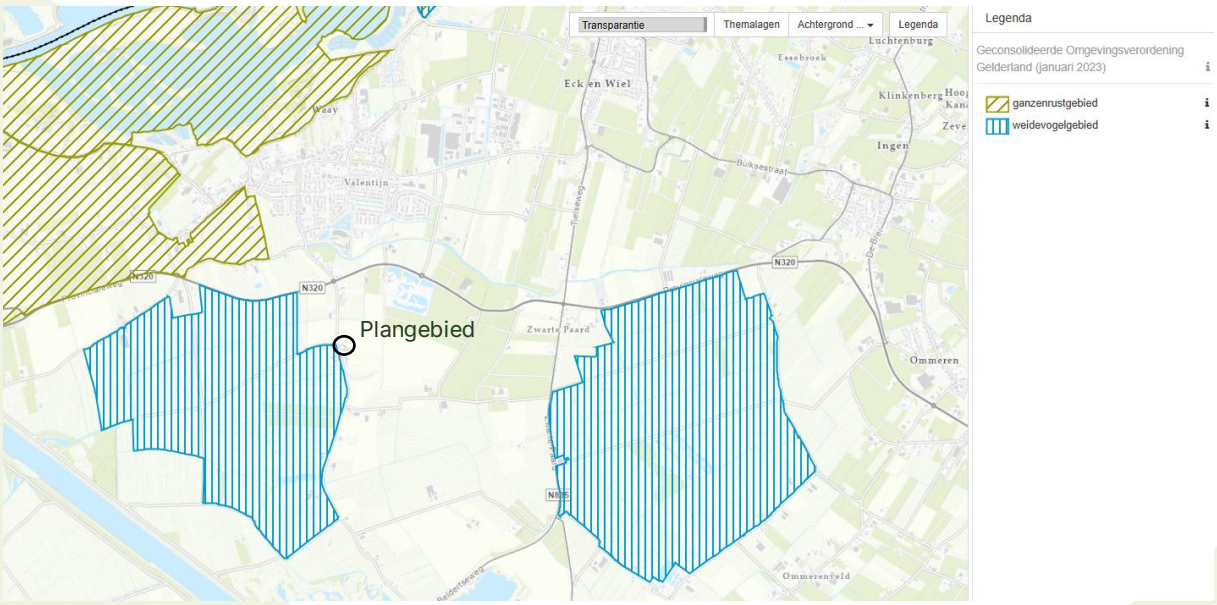
Ganzenrustgebieden en weidevogelgebieden

Binnen de provincie Gelderland zijn op provinciaal niveau specifieke gebieden aangewezen ter bescherming van weidevogels en ganzenrust. Deze gebieden zijn vastgelegd in het provinciaal ruimtelijk beleid en beogen het behoud en herstel van geschikt foerageer- en rustgebied voor deze soorten.

Het plangebied is niet gelegen binnen een provinciaal aangewezen weidevogelgebied noch binnen een ganzenrustgebied (zie onderstaande figuur). Het dichtstbijzijnde provinciale weidevogelgebied bevindt zich in het Mauriksche veld, direct ten westen van het plangebied (aan de overzijde van de Tielsestraat). Het plangebied ligt echter buiten de formele begrenzing van dit gebied.

De voorgenomen ontwikkeling leidt niet tot ruimtelijke ingrepen binnen de aanduiding van het weidevogelgebied en zal ook geen directe of indirecte effecten veroorzaken die van invloed zijn op de functionaliteit van dit gebied. Met de plannen wordt de bestaande agrarische bedrijfsvoering beëindigd en maken de gronden plaats voor twee kleinschalige woonerven met een bijpassende landschappelijke inpassing. Door deze functiewijziging neemt de intensiteit van het gebruik af, wat resulteert in een rustiger gebruiksfase en daarmee een afname van potentiële verstoring voor broedende of foeragerende vogels in de omgeving en dus ook in het weidevogelgebied. Hetzelfde geldt voor het ganzenrustgebied, waar de planlocatie op voldoende afstand is gelegen om een negatief effect uit te sluiten.

Op basis hiervan wordt geconcludeerd dat geen negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van de nabijgelegen provinciale weidevogel- en ganzenrustgebieden te verwachten zijn.

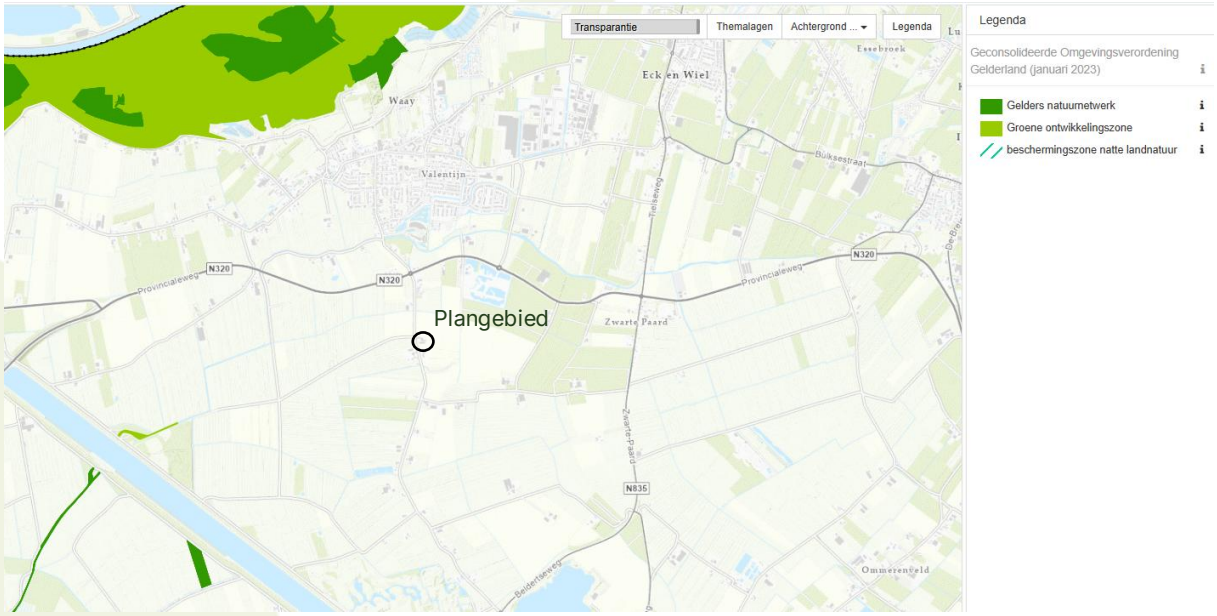
***Figuur 1.4** – Uitsnede van Omgevingsverordening Provincie Gelderland – natuurkaart 3 (Geconsolideerde Omgevingsverordening Gelderland (januari 2023) - Plannenviewer Provincie Gelderland, z.d.).*

Beschermingszone natte landnatuur

Binnen de provincie Gelderland zijn rondom natte landnatuur hydrologische beschermingszones aangewezen om de waterhuishoudkundige omstandigheden en daarmee de ecologische kwaliteit van deze natuur duurzaam te borgen. Binnen deze zones gelden aanvullende voorwaarden voor ingrepen die de grond- en oppervlaktewaterhuishouding kunnen beïnvloeden.

Uit de provinciale kaartlagen blijkt dat het initiatiefperceel niet is gelegen binnen een beschermingszone natte landnatuur (zie onderstaande figuur). Ook in de wijdere omgeving rond het plangebied komen geen provinciale aanduidingen 'beschermingszone natte landnatuur' voor, zodat er geen sprake is van overlappende of nabijgelegen beschermde hydrologische zones die door het plan kunnen worden geraakt.

Omdat het plan geen ingrepen voorziet binnen of in de directe nabijheid van een beschermingszone natte landnatuur, zijn geen negatieve effecten op de instandhouding en werking van deze provinciaal beschermde natte landnatuur te verwachten. Hiermee is de ontwikkeling in overeenstemming met het provinciale beleid zoals vastgelegd in de omgevingsvisie en omgevingsverordening Gelderland.

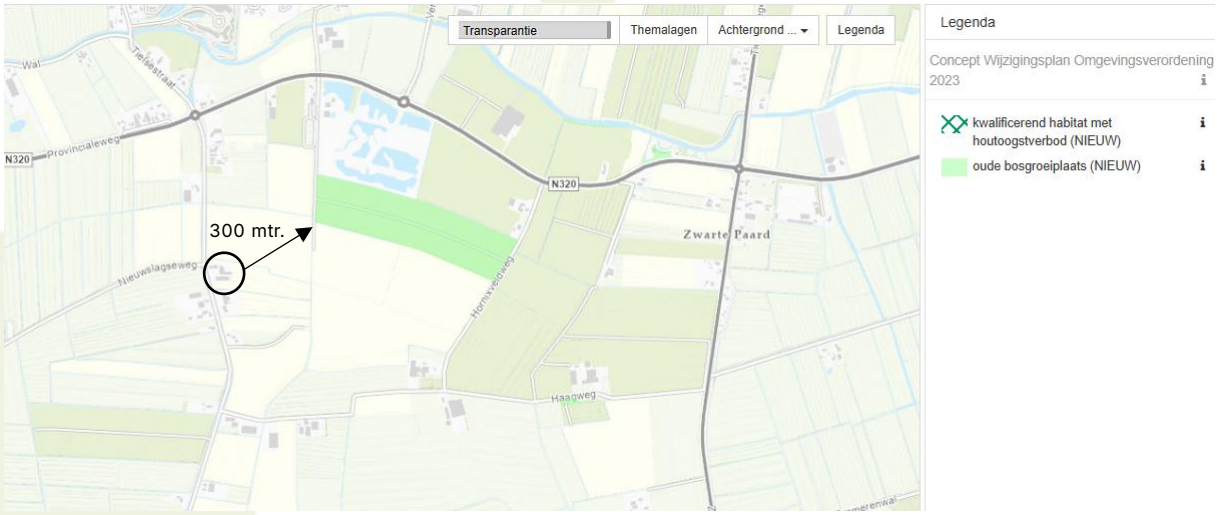
***Figuur 1.5** – Ligging van planlocatie t.o.v. van beschermingszone natte landnatuur, maar ook het Gelders natuurnetwerk en de groene ontwikkelingszone (Geconsolideerde Omgevingsverordening Gelderland (januari 2023) - Plannenviewer Provincie Gelderland, z.d.)*

Oude bosgroeiplaatsen

Binnen de provincie Gelderland zijn oude bosgroeiplaatsen aangewezen als historisch continu beboste locaties met een hoge ecologische en bodemkundige waarde, die via de Omgevingsverordening extra bescherming genieten. Deze bossen zijn sinds begin 19e eeuw onafgebroken als bos in gebruik en worden daarom beschouwd als onvervangbare hotspots voor biodiversiteit.

Uit de provinciale kaartlagen blijkt dat het plangebied zelf niet binnen de aanduiding 'oude bosgroeiplaats' is gelegen. Ten oosten van het plangebied bevindt zich op een afstand van circa 300 meter een aangewezen oude bosgroeiplaats, waarmee het initiatiefperceel duidelijk buiten de begrenzing van dit beschermde bosgebied ligt.

Gelet op deze afstand en het ontbreken van ingrepen die direct ingrijpen op het betreffende bos of de bosbodem, is geen sprake van negatieve effecten op de instandhouding en de bijzondere waarden van de nabijgelegen oude bosgroeiplaats. Het initiatief is daarmee verenigbaar met de provinciale bescherming van oude bosgroeiplaatsen zoals opgenomen in de Omgevingsverordening Gelderland.

***Figuur 1.6** – Uitsnede van de provinciale kaart waar de oude bosgroeiplaatsen op zijn weergegeven. Het plangebied bevindt zich niet binnen een oude bosgroeiplaats (Ontwerp wijzigingsplan Omgevingsverordening 2023 - Plannenviewer Provincie Gelderland, z.d.).*

KVK 62131583
BTW NL169731078B02
IBAN NL11 ABNA 0828 2235 13

HDD advies
0344 21 00 00
info@hddadvies.nl

Vogelenzangseweg 23c -15
4033 AG Lienden
Businesspark Lienden

HDD advies
ruimtelijke ontwikkelingen

Op basis van de uitgevoerde onderzoeken door Natuurbank Overijssel (QuickScan en aanvullend soortgericht onderzoek) en de actualiserende veldschouw van HDD Advies op 21 november 2025 wordt geconcludeerd dat de voorgenomen omgevingsplanwijziging aan de Tielsestraat 63 te Maurik, onder inachtneming van onderstaande voorwaarden, verenigbaar is met de bescherming van de aanwezige natuurwaarden en daarmee past binnen een evenwichtige toedeling van functies aan locaties (ETFAL).

- Huismus: In de huidige situatie zijn geen vaste verblijfplaatsen, nestlocaties of functioneel leefgebied aanwezig; door het ontbreken van geschikte nestgelegenheid, groenblijvende dekking en voldoende voedselaanbod, in combinatie met het uitblijven van groepsgewijze waarnemingen, worden negatieve effecten op deze soort uitgesloten.
- Torenvalk: De voormalige nestkast is na het broedseizoen verwijderd op een locatie met beperkte ecologische kwaliteit, terwijl in de wijdere omgeving aantoonbaar voldoende alternatieve en kwalitatief betere nest- en foerageergebieden aanwezig zijn; daarmee wordt voldaan aan het beleidskader voor categorie 2-nesten en zijn aanvullende mitigerende maatregelen of een afzonderlijke flora- en fauna-vergunning niet noodzakelijk.
- Steenuil: De steenuilenkast op het achtererf blijft als jaarrond beschermde nestplaats gehandhaafd en vormt een harde randvoorwaarde voor de uitvoering. De sloop van loods, schuur aan de woning en woning zelf wordt ruimtelijk zo gepositioneerd en in de tijd zo gefaseerd (sloop van de nabijgelegen loods buiten het broedseizoen) dat directe aantasting en verstoring door geluid en trillingen worden geminimaliseerd. Rondom de nestboom wordt een verstoringsarme bufferzone van 10 meter aangehouden waarbinnen geen sloopwerkzaamheden plaatsvinden en geen zwaar materieel wordt ingezet; indien toch zwaardere of langdurige werkzaamheden binnen deze zone nodig zijn, moet in overleg met een ecologisch deskundige worden beoordeeld of een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit bij de provincie Gelderland vereist is.
- Grondgebonden zoogdieren: Voor grondgebonden zoogdieren, waaronder kleine marterachtigen, is vastgesteld dat het plangebied – door de recent geroerde, grotendeels onbegroeide bodem, het ontbreken van dekking en schuilstructuren en het beperkte voedselaanbod in de intensief agrarische omgeving – geen functioneel leefgebied vormt. Er zijn geen sporen of verblijfplaatsen aangetroffen, waardoor de resterende sloop- en inrichtingswerkzaamheden niet tot significante negatieve effecten leiden en geen aanvullende mitigerende maatregelen of vergunningen nodig zijn voor deze soortgroep.
- Gebiedsbescherming: Het plangebied ligt buiten de provinciale gebiedsaanduidingen voor weidevogels, ganzenrustgebieden, beschermingszone natte landnatuur en oude bosgroeiplaatsen. De dichtstbijzijnde aangewezen gebieden liggen op zodanige afstand dat negatieve effecten op hun instandhoudings- en functiegebruik uitgesloten worden geacht. Omdat de agrarische bedrijfsvoering wordt beëindigd en wordt vervangen door twee rustige woonerven met landschappelijke inpassing, neemt de potentiële verstoring verder af en zijn significant negatieve effecten op provinciale natuurwaarden niet aan de orde

Met inachtneming van de hierboven beschreven soortspecifieke voorwaarden en de 10-meterbuffer rond de steenuilenkast, kan worden geconcludeerd dat de omgevingsplanwijziging ecologisch uitvoerbaar is en dat de beoogde herbestemming naar twee woonerven geen wezenlijke afbreuk doet aan de aanwezige natuurwaarden in en rond het plangebied.

Met vriendelijke groet,

Ilse Zaaijer
Adviseur ruimte en ecologie

HDD advies
ruimtelijke ontwikkelingen

REFERENTIES:

Beleidsregels soortenbescherming Gelderland | Lokale wet- en regelgeving. (z.d.). Geraadpleegd 28 november 2025, van https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR709837/1

BIJ12. (z.d.). *Torenvalk - BIJ12*. Geraadpleegd 28 november 2025, van https://www.bij12.nl/kennis/torenvalk/

BIJ12. (2017). *Kennisdocument Steenuil - BIJ12*. https://www.bij12.nl/kennisdocumenten/kennisdocument-steenuil/

BIJ12. (2023). *Huismus Passer domesticus*.

Geconsolideerde Omgevingsverordening Gelderland (januari 2023) - Plannenviewer Provincie Gelderland. (z.d.). Geraadpleegd 23 mei 2025, van https://gldanders.planoview.nl/planoview/

Ontwerp wijzigingsplan Omgevingsverordening 2023 - Plannenviewer Provincie Gelderland. (z.d.). Geraadpleegd 23 mei 2025, van https://gldanders.planoview.nl/planoview/conceptplannen/NL.IMRO.9925.PVOVwp2023-ontw?s=SAAWA8AWQgF7uMJDhEFBSTA_ggD08gAE

Rijksdienst voor ondernemend Nederland (RVO). (z.d.). *Lijst jaarrond beschermde nesten*.

HDD advies
ruimtelijke ontwikkelingen

Bijlage I – Vastlegging actuele situatie plangebied

Figuur I – Situatie van achtererf op het plangebied aan de Tielsestraat 63 te Maurik.

KVK 62131583
BTW NL169731078B02
IBAN NL11 ABNA 0828 2235 13

HDD advies
0344 21 00 00
info@hddadvies.nl

Vogelenzangseweg 23c -15
4033 AG Lienden
Businesspark Lienden

Figuur II – Situatie voorerf van de Tielsestraat 63 te Maurik.